

Stórur spenningur um figgjarlóg

Oddagrein

Í hesi vikuni og í næstu við fara tvey fyrri okkum færoyingar sera týðningarmikil skjól at verða kunngjørd. Tað er uppskotið til figgjarløgtingslóg og ein møgulig komandi avtala millum Danmark og Færoyar.

Í skrivandi stund vita vit rætt og slætt einki um, hvat hesi so týðandi skjól fara at innihalda. Landsstýrið hevur seinastu dagarnar arbeitt dag sum nattu við figgjarlógaruppskotið og í vikuskiftinum hevur figgjarnavndin eisini verið uppi í. Tað skilst, at her er enn nógv at fáa upp á pláss. Flokkarnir í samgonguni hava nevniliga ymsar meiningar um, hvussu nógv skal latast aftrat og takast burtur av jättanini til eitt nú teir almennu stovnamar. So vil altíð vera, men trupulleikin verður so mikið størri, tá landsstýrið situr við kravboðum úr eva frá dønnum um, at figgjarlógaruppskotið skal helst javnviga ella má ikki hava ov stórt undirskot.

VIT øvunda ikki figgjarmálaráðharranum tað uttara iva sera torføru uppgávu tað man vera at sameina og greiða øll tey ynskini, sum munnu vera, fyrri ikki at siga krøvini. Tað ringasta sum kann henda er, um søgan frá seinast í 80-um endurtekur seg, tá eitt nú samband og tjóðveldi, orsakað av ov vánaligari og tilvildarligari fyrirreiking - bráðdliga í tíðarneyð skóru niður alt tað heila eftir eina og sama leisti, tvis. tiltiknu plenuklippametoduni.

FIGGJARMÁLARÁÐHARRIN og fyrri tað javnaðarflokkurin hava sagt frá, at teir eru ímóti at reka slíkan politikk. Heldur má ein hyggja eftir hvørjari funktión sær og meta um, hvat kann skerast, ber tað ikki til at rationalisera og effektivisera meira.

VIT bera stóran ótta fyrri - uttan at hava nakað ítøkiligt at vísa á - at tað verða mentanin og fyrri tað undirvísingarverkið, sum verða at lúta, nú stovnar og øki mugu spennast lívrelminum enn meira inn. Sama bera vit ótta fyrri skal henda á heilsuøkinum, har eitt nú rættin á sjúkráhusunum longu hevur verið fyrri týðandi sparingum.

VIT vita, at tað í samfelagnum eru fólk, sum halda, at trupulleikarnir bara kunnu loysast við, at fólk, sum eru alment lønt, verða uppsægd. Hvat skulu vit brúka ein musikkskúla til, eitt Fróðskaparsetur osfr. verður spurt. Eftir okkara tykki má ansast eftir, at hesi fólk - oftani yst út í høggravonginum - ikki fáa sín vilja. Tí vit hava so sanniliga bæði brúk fyrri Musikkskúlanum, Fróðskaparsetrinum og øðrum stovnum, sum taka sær av undirvísing og mentan. Tað skal tí vera vón okkara, at politikarnir ikki fara at taka grundarlagið undan slíkum, sum ikki neyðturviliga hevur beinleiðis við vinnulív at gera.

Sosialurin

Sjónarmið

Múrurin um fornminnissavnið

Vit eiga í felag at seta okkum fyrri: Áðrenn túsundárið er úti, og í túsundárinum fyrri kristniboðanina í Føroyum skal Magnuskirkjan í Kirkjubø vera bjargað, skrivur Gunnar Hoydal í »Sjónarmið« í dag

Tað er gleðiligt, at Arne Thorsteinsson, landsantikvarur, nú boðar frá, at Føroya Fornminnissavn er farið undir at skriva ta almennu frágreiðingina um kanningar, metingar og ættanir, sum skal vera grundarlagið undir arbeitinum at bjarga fremsta søguminni okkara. Hetta er frágreiðing, sum vit hava biðað eftir í eini 10 ár ella í øllum førum síðani í 1987, tá ið Arne, ógvuliga væl og skilagott, greiddi frá málsetningunum fyrri tí fyrirreikingini.

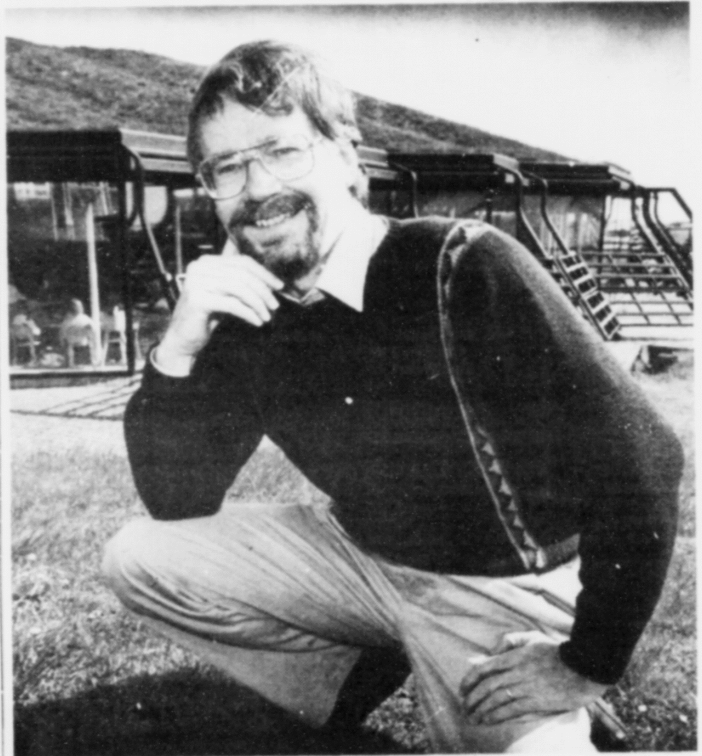
Minni gleðiligt er, at hann tykist vera firtin um tey mongu, sum eru farin at ótolnast, hví einki hendir. Tað mátti verið hugaligt hjá einum stovni, at hava so stóran áhuga aftan fyrri seg og samstundis vita sær, at tað fer ikki at standa á at fáa stuðul og vælvild til at taka tey stóru tøk, sum eru neyðug.

Í staðin hartar hann henda áhuga og visir til átta ára gomlu frágreiðingina, sum ikki fekk tað orðaskiftið í lag, hann hevði vónað. Men um tað, sum er hent hesi átta árin síðani, sigur hann einki, uttan hann endurtekur teir møguleikar ella teir leiðir, ið vórðu nevndar í 1987, men nú í einum heilt merkiligum orðalagi og við leiðandi spurningum, sum í forhond úthýsir einum orðaskifti.

Hann spyr m.a.: Skulu vit undir einum pseudo-varðveitingarligum skálaskjól sjálvi tyna Kirkjubøurni við at reparera hann í hel ella við at nýta hann sum ráðgjafi hjá einumhvørjum tilvildarligum nútíðarpersóni at byggja hugmynd sína av miðaldar-dómkirkjunni burtur úr?

Tað liggur í orðingini, at eingin kann vera so tápilgur at svara ja til hetta, og so er eingin grund til at tosa meira um málið, hetta fara teir antikvarisk myndugleikarnir at greiða, fáa teir tíð og frið til at arbeiða.

Men málið man vera stórt enn so. Hetta er fremsta fornminni okk-

ara, og sum ein av teimum áhugaðu haldi eg tað vera vert ikki bara at leggja fornfróði í tað, men eisini søgu, søgn og kenslu. Vildi helst, nú teir serkønu halda prógv vera fyrri, at múrurin einaferð hevur verið liðugt bygdur, og at stólararnir eru gjørdir til kirkjuna og hava staðið har, at bygningur kom aftur, og at stólararnir komu aftur at standa har. Helst tann bygningur sum var, og sum vit við kanningunum hjá Knud J. Krogh og Benner Larsen vita meira og meira um.

Ivi fer kortini at vera: Var hann soleiðis ella soleiðis? Rættari man tí vera at gera eina verjandi nýbygging, sum ikki er endurskapan og giting, men sum stendur har við sínum egna rætti sum eitt samfandið skjal úr okkara tíð, týðiliga skilt frá

skjalinum úr farnari tíð. Eitt tiltak verk er í seinastuni vordð kent um allan heim, hugsi her um endurreisningina av Koldinghus, sum donsku arkitektarnir Inger og Johannes Exner hava staðið fyrri.

Ella hví vera so forhánsligur um at reparera múrin í hel? Dugi ikki at siggja, um so verður at semja ikki fæst um liðugtgerð ella innlökking, at tað skuldi borið til at fáa í lag eina skipaða og framhaldandi verju og umvæling av tí, sum er. So sum verður gjørt nógv áðra staðni. Vit vita hóast alt, hvussu múrurin hevur staðið í okkara tíð, latið okkum í minsta lagi verja tað og ikki lata átta ár ganga afturat við at hugsa, meðan tað antikvariska skjalid regnar burtur.

Hví kunnu vit ikki tosa

fríðarlaga og sømiliga um hetta, tá ið so nógv vilja gera nakað og stuðla uppundir og taka tøk, serliga í hesum tíðum, sum nú eru? Spell hevði tað í øllum førum verið, um fornminnissavnið við síni merkligu verjustøðu verður tann múrur, sum forðar fyrri, at nakað hendir.

Hetta eiga vit í felag at seta okkum fyrri: Áðrenn túsundárið er úti, og í túsundárinum fyrri kristniboðanina í Føroyum skal Magnuskirkjan í Kirkjubø vera bjargað.

Gunnar Hoydal